

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای اسلامی شهر در آئینه‌ی قوانین

به انضمام نظام‌نامه اداری شوراهای شهر

و
مجموعه کامل قوانین آیین‌نامه‌ها و
دستورالعمل‌های مرتبط با شوراهای اسلامی شهر
با آخرین اصلاحات - اردیبهشت ۱۳۹۵

مؤلف: علیرضا قانع

عنوان و نام پدیدآور

شورای اسلامی شهر آیینی‌های قوانین به انضمام نظام نامه اداری شوراهای شهر و مجموعه کامل قوانین، آیین نامه‌ها و دستور العمل های مرتبط با شوراهای اسلامی شهر با آخرین اصلاحات اردیبهشت ۱۳۹۵/۱

مؤلف علی رضا قائم

د شت: انتشارات رمه، ۱۳۹۶.

۲۵۱ ص: جدول نمودار

١٤٠٠٠٠٩٧٨-٦٠٠-٦٨٩٢-٣٠-٦ ريبال

فما

شور اہای اسلامی - ایران

Islamic councils -- Iran*

شور اهای شهر - ایران

City councils -- Ira

شور اہل اسلامي -- قوانين و مقررات -- ايران

Islamic councils -- Law and legislation -- Iran*

٩٦ ١٥٥٥ ش ٥٥٥ / ١٧٨٥ ج ١

751/55. 1A

6392

مشخصات ظاهری

شاپکی

وَضَعْتُكَ

وہ

3

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

رده بندی کنکره

رده بندی دیوینی

شماره کتابشناسی ملی

عنوان کتاب: شورای اسلامی شهر در آیین‌های قوانین - به انضمام نظام‌نامه اداری شوراهای شهر و مجموعه کامل قوانین، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتب شده با شوراهای اسلامی شهر

مؤلف: علیرضا قانع

فاشو: انتشارات رومه

طرح جلد: نیمادلاوری

حروفچینی و صفحه آرایی: هنر و اندیشه

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

تاریخ انتشار: زمستان ۱۳۹۵

قیمت: ۱۶۰۰۰۰ ریال

حقوق مادی و معنوی این اثر برای مولف محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۳	فصل نخست
۱۳	کلیات
۱۳	گفتار نخست - مفاهیم و تعاریف شورا
۱۳	بند نخست - تعریف شورا
۱۵	بند دوم - شوراها و قانون اساسی
۱۶	بند سوم - شوراها و مقام معظم رهبری
۱۷	گفتار دوم - تاریخچه
۱۷	بند نخست - تاریخچه شورا در اسلام
۱۹	بند دوم - تاریخچه شورا در جهان
۲۰	بند سوم - تاریخچه شورا در ایران
۲۵	گفتار سوم - انتخابات شورا
۲۵	بند نخست - کیفیت انتخابات
۲۸	بند دوم - تعداد اعضای شورا
۳۱	فصل دوم
۳۱	وظایف و اختیارات شورای اسلامی شهر
۳۱	گفتار نخست - انتخاب شهردار
۳۱	بند نخست - شهردار خوب نماد شورای خوب
۳۳	بند دوم - قوانین مربوط به انتخاب شهردار
۳۳	بند سوم - شرایط احراز صلاحیت تصدی سمت شهردار
۳۶	بند چهارم - خاتمه‌ی دوره خدمت شهردار
۳۷	گفتار دوم - شأن نظارتی شورا
۳۸	بند نخست - بررسی شأن نظارتی شورای شهر از نگاه حقوق اساسی
۴۲	بند دوم - نظارت اطلاعاتی
۴۳	بند سوم - نظارت استصوابی
۴۴	بند چهارم - بررسی شأن نظارتی شورای شهر از نگاه حقوق اداری و مالی

۴۵	الف - نظارت ارشادی یا نظارت پیشگیری
۴۶	ب - نظارت تعقیبی
۵۰	الف: نظارت بر حسن اجرای قوانین و مصوبات
۵۱	ب: نظارت بر شهرداری
۵۴	بند پنجم - تحقیق و تفحص
۵۵	گفتار سوم: شأن تقنینی شورا
۵۶	بند نخست - محدودیت‌های قانونی وضع مقررات توسط شورای شهر
۵۷	بند دوم - عدم مغایرت تصمیمات با قوانین کشور و موازین اسلام
۵۸	بند سوم - عدم ورود در حوزه‌ی تخصصی قوه‌ی مقننه و قوه‌ی مجریه
۶۱	بند چهارم - عدم مخالفت با ضوابط و راهبردهای ملی
۶۲	بند پنجم - محدودیت‌های جغرافیایی وضع مقررات توسط شورای شهر
۶۷	بند ششم - فرآیند قانون‌گذاری در شورا
۶۹	ب - اصول لایحه‌نویسی و طرح‌نویسی
۷۲	نحوه رسیدگی به طرح‌ها و رای
۷۵	گفتار چهارم - دیگر وظایف شوراها
۷۵	بند نخست - وظایف پژوهشی
۷۶	بند دو - شرح وظایف پژوهشی شورا
۷۹	بند سوم - وظایف مشارکتی
۸۱	فصل سوم
۸۱	امور داخلی شورا و شرح وظایف اعضا
۸۲	گفتار نخست - هیات رئیسه
۸۲	بند نخست - وظایف هیات رئیسه
۸۴	بند دوم - رئیس شورا
۸۵	بند سوم - منشی یا منشیان شورا
۸۶	بند چهارم - خزانه‌دار شورا
۸۶	گفتار دوم - کمیسیون‌های شورا
۸۸	بند نخست - وظایف رئیس کمیسیون
۸۸	بند دوم - وظایف منشی (مخبر کمیسیون)
۸۹	بند سوم - کمیسیون‌های اصلی و دائمی شورا

- بند چهارم - کمیسیون‌های فرعی و کمیته‌های تخصصی ۹۱
- گفتار سوم - نمایندگی اعضای شورا ۹۴
- بند نخست - نماینده شورا در شورای شهرستان ۹۴
- بند دوم - نماینده شورا در کمیسیون ماده ۵ (کمیسیون تفصیلی) ۹۵
- بند سوم - نماینده شورا در کمیسیون تشخیص سن ۹۶
- بند چهارم - نمایندگان شورا در کمیسیون‌های ماده صد قانون شهرداری (بدوی و تجدیدنظر) ۹۶
- بند پنجم - نماینده شورا در کمیسیون ماده ۷۷ ۹۷
- بند ششم - نماینده شورا در کمیسیون بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری ۹۸
- بند هفتم - نماینده شورا در کمیته انضباطی تاکسیرانی ۹۹
- بند نهم - نماینده شورا در کمیسیون تحویل موقت و قطعی ۱۰۱
- بند دهم - نماینده شورا در کمیسیون موضوع ماده ۱۱ آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها ۱۰۲
- بند یازدهم - نماینده شورا در کمیسیون مناقصه و مزایده موضوع ماده ۶ آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها ۱۰۳
- بند دوازدهم - نماینده شورا در کمیسیون طرح اشجار و حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها ۱۰۵
- بند سیزدهم - نماینده شورا در کمیسیون ماده ۱۰۸ قانون نوسازی و عمران شهری ۱۰۸
- فصل چهارم ۱۱۷
- سازمان شورا ۱۱۷
- گفتار نخست - دبیرخانه شورا ۱۱۸
- بند نخست - رئیس دبیرخانه و دبیر شورا ۱۱۸
- بند دوم - دفتر ریاست ۱۱۹
- بند سوم - دفتر هیئت رئیسه و مصوبات ۱۱۹
- بند چهارم - حقوقی ۱۲۱
- بند پنجم - مشاورین ۱۲۲
- بند پنجم - معاونت نظارت و پیگیری ۱۲۳
- بند ششم - معاونت پژوهش ۱۲۵
- بند هفتم - دبیران کمیسیون‌ها ۱۲۷
- بند هشتم - روابط عمومی ۱۲۷

۱۳۰	بند نهم - امور مالی
۱۳۱	بند دهم - رایانه و فناوری اطلاعات
۱۳۱	بند یازدهم - امور اداری
۱۳۳	بند دوازدهم - اجراییات
۱۳۴	گفتار دوم - اتوماسیون اداری و گردش الکترونیک مکاتبات
۱۳۵	بند نخست - مشکلات سیستم دستی و گردش کاغذی
۱۳۶	بند دوم - دستاوردهای بکارگیری سیستمهای اتوماسیون اداری
۱۳۶	بند سوم - اولین گام به سوی سازمان الکترونیکی
۱۳۷	گفتار سوم - سامانه الکترونیکی مصوبات
۱۳۹	فصل پنجم
۱۳۹	مجموعه کامل قوانین، آییننامهها و دستورالعملهای مرتبط با شوراهای اسلامی شهر
۱۳۹	شوراها در قانون اساسی
۱۳۹	قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب
۱۴۱	۷۵/۳/۱ «با آخرین اصلاحات»
۱۴۱	فصل اول - تشکیلات
۱۴۶	فصل دوم - انتخابات
۱۶۱	فصل سوم - وظایف و اختیارات شوراها
۱۷۳	فصل چهارم - ترتیب رسیدگی به تخلفات
۱۷۸	فصل پنجم: سایر مقررات
۱۸۰	آییننامه اجرایی انتخابات شوراهای اسلامی شهر و شهرک
۱۸۲	فصل دوم - هیأت اجرایی
۱۹۷	آییننامه اجرایی شرایط احراز تصدی سمت شهردار
۲۰۱	آییننامه اجرائی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی شهرها
۲۰۱	امور داخلی و تشکیلات شورای اسلامی شهر
۲۰۲	وظایف رئیس شورا
۲۰۴	جلسات شورا و نحوه اتخاذ تصمیم در جلسات شورا و کمیسیونها
۲۰۷	مقررات مختلف
۲۰۹	آییننامه داخلی شورای شهر

دستورالعمل نحوه اداره جلسات، رأی‌گیری و بررسی پیشنهادهای واصل شده به شورا	۲۱۴
موضوع ماده ۲۵ آیین‌نامه داخلی شورای اسلامی شهر	۲۱۴
مبحث اول: نحوه اداره جلسات	۲۱۴
مبحث دوم: اخذ رأی	۲۱۶
مبحث سوم: نحوه رسیدگی به طرح‌ها و لوایح	۲۱۷
دستورالعمل شرح وظایف، ترکیب، تعداد و چگونگی اداره کمیسیون‌های شوراهای اسلامی شهر، شهرستان، استان و عالی استان‌ها	۲۲۱
مصوبه شورای و نهمین اجلاس عمومی شورای عالی استان‌ها مورخ ۸۵/۱۲/۱۰	۲۲۱
دستورالعمل شرح وظایف، هدایت رئیس شوراهای اسلامی بخش، شهر، شهرستان، استان و عالی استان‌ها	۲۲۵
به اعضای شوراهای اسلامی آیین‌نامه نحوه پرداخت حق جلسه و مزایا	۲۲۷
دستورالعمل نحوه و میزان حق حضور در جلسات اعضای شوراهای اسلامی شهرها و نحوه دریافت حقوق یا حق الزحمه اعضا؛ تمام وقت	۲۲۹
دستورالعمل نحوه مأموریت تمام وقت، پاره وقت آن دسته از کارکنان دولت یا موسسات عمومی غیردولتی که به عضویت شوراهای اسلامی شهر، شهرک، بخش و روستا درآمده‌اند	۲۳۰
آیین‌نامه تشکیلاتی کارکنان دبیرخانه شوراهای اسلامی شهر	۲۳۱
آیین‌نامه سفر اعضای شوراهای اسلامی محلی به خارج از کشور	۲۳۳
دستورالعمل نحوه تنظیم بودجه شوراهای اسلامی شهر	۲۳۶
دفتر برنامه‌ریزی عمرانی	۲۳۹
آیین‌نامه نحوه هزینه بودجه شوراهای اسلامی کشور	۲۴۳
آیین‌نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و شهرک موضوع قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران	۲۴۵
منابع و مأخذ	۲۵۱

مقدمه

امروزه، پس از گذشت چه دوره از فعالیت شوراهای، نقش و تأثیرگذاری این نهاد مردمیار در تدوین و پیشبرد فعالیت های، مرانی، فرهنگی، رفاهی، اقتصادی و... بر همگان آشکار است.

در واقع می توان گفت شورا تجلی گاه مردم سالاری دینی در معنای تام و بارزترین جلوه حاکمیت مردم بر سرنوشت خودشان می باشد، از این رو در ذات نیز مکلف است بعنوان اصلی ترین مجری قانون، با بهره گیری از تمامی امکانات موجود، به منظور کار لازم جهت مشارکت فراگیر و حداکثری مردم را فراهم آورد.

اختصاص نه اصل از قانون اساسی بخوبی مبین جایگاه تأثیرگذار و البته کلیدی شوراهای در نظام اسلامی می باشد، ازین منظر شوراهای، علاوه بر شرکت در فرآیند تصمیم گیری و سیاست گذاری، از اختیارات و وظایف اجرایی نیز برخوردار هستند (اگرچه بسیار محدود) اما واقعیت ملموس بیانگر اینست که سطح توقعات مردم بسیار بالاتر از سطح اختیارات شوراهاست، از نحوه فعالیت شوراهای آنچه که تا امروز به چشم آمده، بیشتر حول محور نظارت، آنهم بصورت مشخص در حیطه وظایف شهرداری بوده است در حالی که بسیاری از امور تأثیرگذار بر مدیریت شهری، خارج از این حوزه تصمیم گیری و اجرا می شود، و این نقیصه نیازمند بازنگری در حوزه اختیارات و وظایف شوراهای توسط مجلس محترم شورای اسلامی می باشد، اگر بخواهیم بصورت تخصصی تر موضوع را مورد بررسی قرار دهیم، خواهیم دید

بسیاری از مشکلات و حواشی رخ داده پیرامون شوراهای ناشی از تأثیرگذاری سلیق شخصی در امر اداره شوراهاست، که این موضوع نشان دهنده دو نکته اساسی می باشد، نخست عدم تسلط مردم و به خصوص منتخبین شورا، به قوانین، آیین نامه ها و دستورالعمل های مربوطه، دوم نبود رویه ی واحد در اداره شوراها.

مقام معظم رهبری نیز در خصوص عمل به وظایف قانونی شوراهای می فرمایند: این شوراهایی که در قانون اساسی پیش بینی شده، اگر به شکل درست و خوب تحقق پیدا کند، بسیار فرآورده مفید و البته شیرینی برای کشور و ملت خواهد داشت البته شرطش این است که این قانون خوب اجرا شود.

در پایان ذکر این نکته ضروریست که در این کتاب سعی شده تا با گردآوری اطلاعات ضروری پیرامون تاریخچه، مأموریت ها و وظایف شوراهای، در وهله اول خوانندگان را با موجودیت شورا و کمیته، تصمیم گیری و تصمیم سازی آن آشنا نموده و سپس با آشکار نمودن نقاط ضعف، راه حل مناسب برای استفاده هرچه بیشتر از این نهاد ارزشمند را پیش روی مخاطب قرار دهد.

علیرضا قانع صومعه سرائی
کارشناس ارشد فقه و حقوق